

## เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาเราคิดกัน เห็นไหม เราคิดกันเราอยากจะมีความสุข แล้วเวลาว่าทำบุญกุศลแล้ว ต้องมั่งมีศรีสุข ต้องร่ำรวยไง ใช่! ถ้ามีบุญกุศลนะ อามิส สิ่งที่เราจะสละออกไป เราก็สละออกไป จากวัตถุสิ่งของที่เรามาหา แต่ถ้าเราไม่มีวัตถุสิ่งของที่เราจะหามาได้เลย เราไม่ต้องการสิ่งใดเลย เราไม่มีสิ่งใดเลยเราก็ทำบุญได้ อย่างเช่น การนั่งประพฤติปฏิบัติ ถ้าเขาทำบุญกุศลกัน เราอนุโมทนาทานก็ได้ เราไม่ต้องมีสิ่งใดเลย เรายังกำหนดหัวใจของเรา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกเลย “ให้ปฏิบัติบูชาเถิด” การบูชาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การปฏิบัติบูชา เห็นไหม ถ้าการปฏิบัติบูชา เราจะปฏิบัติได้อย่างไร

เวลาพูดนี้ ใครก็เห็นว่าการที่คนอื่นปฏิบัติแล้วเขาเสียเวล่ำเวลา เขาต้องใช้เวลาของเขา นะ แต่เราจะไปนั่งของเราบ้าง มันทำไม่ได้หรอก สิ่งที่จะเสียด่อนนะ ความบังคับใจ นั่งเฉยๆ ดูสิ เด็กเวลาปล่อยให้มันเล่นตามสบายของมัน มันอยู่ได้ทั้งวัน ทั้งวันเลยแหละ แต่ให้มันอยู่สงบ เสงี่ยมมันอยู่ไม่ได้ ใจก็เหมือนกัน ถ้ามันคิดตามอำนาจของมัน มันคิดตามความเห็นของมัน ความคิดตามกิเลสของมัน มันพุ่งได้ไปทั้งวันนะ เห็นไหม

ถึงบอก เวลาทำบุญกุศลแล้วต้องให้มั่งมีศรีสุข ใช่! ต้องมั่งมีศรีสุขถ้ามันมีบุญกุศลจริง แต่การมั่งมีศรีสุข ถ้ามั่งมีศรีสุขแล้วเราไปติดสิ่งนั้น เห็นไหม ผู้ที่ประพฤติปฏิบัตินะ เวลาต้องเสียชีวิตไป ต้องไปเกิดเป็นเทวดา นั่งคอตกลเลย สมบัติของเทวดายังไม่ต้องการเลย เพราะอะไร เพราะคนที่ประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นแก้วสารพัดนึก

พระธรรมคือคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราปฏิบัติได้ไม่ถึง แต่เราก็เชื่อตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก วัฏวน เห็นไหม คนเราไปเกิด เกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม นี่อายุขัยเขามากกว่าเรา ถ้ามากกว่าเรา เราไปตกอยู่ที่นั่นมันเสียเวลาไป ถ้า

มันเสียเวลา คนเราไปอยู่ที่นั่นมันเพลิน มันมีความสุข เห็นใหม่ เหมือนกันเลย เราเปรียบเทวดา เหมือนกับลูกเศรษฐี เปรียบนรกเหมือนกับคนทุกข์ คนเข็ญใจ

เหมือนกัน เวลาเป็นลูกเศรษฐี แล้วเงินมันใช้ไม่มีวันหมดนะ ลูกเศรษฐีมันยังมีเงิน อาจจะมีขาดมือบ้าง แต่ถ้าเกิดเป็นเทวดาเพราะมันเป็นทิพย์ไง นี่ก็ปรารถนาสิ่งใด ก็ได้ปรารถนา สิ่งนั้น เพราะมันเป็นวิญญูณาหาร เราปรารถนาสิ่งใด เราปรารถนา เรายังมันเป็นทิพย์ไง มัน จะมีความสุข ความสุขไปตลอด แล้วมันเพลินไง

คนเพลินกับชีวิตอย่างนั้น คนเพลินกับชีวิตนะ แต่ทำไมคนเพลินกับชีวิต เวลาถึงที่สุด แล้วทำไมมีความสุขล่ะ มีความทุกข์เพราะอะไร เพราะถึงที่สุดแล้ว พอแสงมันหมด มันหมด อายุขัยมันต้องเป็นไป มันต้องดับไป ชีวิตนี้มันต้องดับไป มันต้องดับ เห็นไหม ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เวลาถ้าไปเกิดเป็นเทวดาถึงนั่งคอตก ไม่ต้องการไปเกิดเป็นเทวดานั้น เพราะไปเกิดเป็นเทวดา มันมีความสุขประมาทได้

ความประมาทหมายถึงว่าเสพแต่ความสุขอย่างนั้น แล้วมันจะมีความสุขประมาทเดินเลื้อ ความประมาทเดินเลื้อเหมือนเราเงินเรามีเต็มกระเป๋าเลย แล้วเราใช้จนหมด เวลาหมดเงิน แล้วเราต้องทำอะไรล่ะ เพราะอะไร เพราะเรายังมีชีวิตอยู่ไง เราต้องจับจ่ายใช้สอยต่อไปไง

จิตนี้ก็เหมือนกัน ในเมื่อมันเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เวลามันตาย มันหมด ชีวิตอันนั้นนะ ตัวจิตมันต้องไปเกิดอีกไง เหมือนกับวาระที่ว่าเราเป็นเทวดา เหมือนเราใช้เงินจน หมดแล้ว แล้วเราจะไปไหนล่ะ เวลาเทวดาเขาอวยพรกัน เห็นใหม่ เวลาหมดอายุขัยแล้ว ขอให้ ไปเกิดเป็นมนุษย์เกิด แล้วเกิดพบพระพุทธศาสนา จะได้สะสมเงินไว้อีกไง สะสมบุญกุศลนี้ไง สะสมคุณงามความดีของเรานี้ไง

ถ้าสะสมของเราจะได้ไปเกิดเป็นเทวดาอีก เพราะอะไร เพราะเทวดาเขาไม่เข้าใจเรื่อง อริยสัจใจ เรื่องอริยสัจจะเข้าใจได้ต้องเป็นพระอริยเจ้าไง พระอริยเจ้าคือว่ามนุษย์เรานี่ เจ้าชาย สิทธัตถะ เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาแล้ว เวลาเทศน์ว่า การ เทวดาสำเร็จเป็นหมื่นเป็นแสนนะ สำเร็จเพราะอะไร เพราะวาสนา อำนาจวาสนาของเขา

แล้วในปัจจุบันนี้ล่ะ ในปัจจุบันนี้เทวดาที่ว่าเขามีสติสัมปชัญญะ เขาทำคุณงามความดี ของเขา เพราะในเทวดานั้นก็มีเทวดาพระอริยเจ้า เพราะอะไร เพราะพระโสดาบัน เห็นใหม่ ถ้า

ประพาศปฏิบัติแล้วยังไม่ถึงที่สุดก็ไปเกิด ถ้าตายไปก็ไปเกิดเป็นเทวดา เกิดเป็นมนุษย์มันก็มีสมบัติอันนี้ยังมีอยู่ ผู้ที่หูตาสว่างก็มี ผู้ที่เพลินในความสุข ความสุขที่ได้รับผลจากการทำบุญก็มี

ผู้ที่เขาแสวงหา นี้ปัญญาอันนี้เกิดจากไหนล่ะ เกิดจากรัตนตรัย เกิดจากกรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นแก้วสารพัดนึก เป็นสรณะ เป็นที่พึ่งของใจใจ ถ้าเราเกาะเกี่ยวตรงนี้ ถ้าเกาะเกี่ยวตรงนี้มันจะเห็นคุณค่าไง ว่าเราทำบุญกุศลแล้วต้องมั่งมีศรีสุข มั่งมีศรีสุขมันเป็นอำนาจวาสนาก็มั่งมีศรีสุข

ถ้าไม่มั่งมีศรีสุข เราก็ออยู่อำนาจ อยู่ที่ใจของเรา เพราะอะไร เพราะเรามีหัวใจใจ เราเห็นใจของเรา ความมั่งมีศรีสุขนี้เป็นสมบัติพัสถาน เป็นปัจจัยเครื่องอาศัยอันหนึ่ง ถ้าเราไปติดตรงนั้นมันก็ติดหยาบไป เราจะเข้าบ้าน เราไปอยู่ชานเรือนแล้วก็นอนที่นั่นว่า ที่นี้เป็นบ้าน ที่นี้เป็นบ้าน เหมือนกัน นี่ก็เหมือนกัน เราไปติดที่สมบัติพัสถาน มันไปติดที่อามิสใจ

แต่ถ้าเราทะลุเข้าไปถึงในบ้าน เราผ่านเข้าไป สิ่งที่เราเข้าไปเจ้าของบ้าน เจ้าของบ้านชานเรือนมันก็เป็นของเรา ในรั้วรอบขอบชิดในบ้านนั้นก็เป็นที่ของเรา นี่ก็เหมือนกัน ถ้าใจมันประเสริฐขึ้นมา มันย้อนกลับไปหัวใจของเขา ย้อนกลับมาจากภายใน เขาไม่ติดตรงนี้ไป จะมั่งมีศรีสุข จะมีขนาดไหน นี่ก็เป็นสมบัติของโลก นี่ก็เป็นเครื่องใช้สอยที่ให้เราได้สร้างบารมีของเราขึ้นมา

ถ้ามันไม่มีสิ่งนั้นขึ้นมา เราก็คงสร้างบารมีของเราด้วยอำนาจวาสนาของเราขนาดนี้ เราก็คงเข้าถึงใจ ใจมันสำคัญไฉน สำคัญกว่าใจ ความสุข ความทุกข์สำคัญกว่าสิ่งที่เราปรารถนา สิ่งที่เรามองเห็นนี่มันเป็นเครื่องล่อ เป็นเครื่องล่อให้จิตถึงตรงนี้ แล้วเราจะเข้าไม่ถึงใจของเรา ในศาสนาไปถึงว่ามีหยาบ มีกลาง มีละเอียด ความหยาบๆ ก็ต้องการสภาวะแบบนั้น

เวลาคนประพาศปฏิบัติ ประพาศปฏิบัติง่าย ประพาศปฏิบัติยาก ประพาศปฏิบัติง่ายรู้ง่าย ประพาศปฏิบัติง่ายรู้ยาก ประพาศปฏิบัติยากรู้ง่าย ประพาศปฏิบัติยากรู้ยาก อันนี้มันอยู่ที่ว่าถ้าเราเข้าไปถึงตรงนี้ การประพาศปฏิบัติอันนี้มันจะเป็นสมบัติของใจดวงนี้ ถ้าเป็นสมบัติของใจดวงนี้ เห็นไหม ความสุข ความทุกข์อยู่ตรงนี้ไง ถ้าศาสนาสอน สอนเข้าไปตรงนี้ไง

โลกนี้คนโง่มากหรือคนฉลาดมาก เวลาสัญญาช้อยบอกกับพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ เวลาไปอยู่กับสัญญาช้อย ถ้าเข้าไม่ถึงใจ โลกนี้ก็เป็นสภาวะแบบนี้ สิ่งนี้คือไม่มี ไม่มีคืออะไร ไม่มีคือ

ไม่มี ไม่มีคือไม่มี ปฏิเสธไปตลอด ความปฏิเสธไปตลอด มันต้องมีหลักการในการปฏิเสธนะ ปฏิเสธว่าสิ่งนี้ไม่มี ไม่มีตลอดไป แต่เวลาพระสารีบุตรกับพระโมคคัลลานะปฏิบัติมาแล้ว มันวนไปไม่ตลอด จนมาเจอธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ แล้วย้อนกลับไปนะ

สิ่งนี้พอฟังพระอัสสชิพูด สิ่งทั้งหลายย่อมมาแต่เหตุ สิ่งที่ไม่มีมันเกิดลอยๆ มาได้อย่างไร มันมีเหตุของมัน มันต้องมีจุดเริ่มต้นของมัน มันมีการสัมผัสของมัน มันเกิดสถานะใหม่ของมัน ไป ต้องย้อนกลับไปหาเหตุ สิ่งที่เกิดขึ้น วิบากนี้ย้อนเข้าไปหาเหตุ พอฟังพระอัสสชิเทศน์อย่างนั้นนะ พระสารีบุตรเป็นพระโสดาบันเลย ไปบอกพระโมคคัลลานะเป็นพระโสดาบันเหมือนกัน สุดท้ายแล้วชวนกันไปหาพระพุทธรูป ระลึกถึงอาจารย์ไปชวนอาจารย์ สัญชัย

สัญชัยถามกลับเลย “โลกนี้คนโง่มากหรือคนฉลาดมาก”

“คนโง่มากกว่าคนฉลาด” คือว่าคนที่เข้าปัญญา คำว่า “โง่” นี้ไม่ใช่โง่โดยไม่มีปัญญา โง่ หมายถึงว่ามันมีติดบอดของใจ โง่คือว่าเข้าถึงความละเอียดไม่ได้ ได้แต่ความหยาบๆ ใจ เข้าได้ แต่เรื่องของโลก เรื่องของวิทยาศาสตร์ เรื่องของการพิสูจน์นี้ได้ นี่คนโง่

ถ้าคนฉลาดนะ สิ่งนี้มันพิสูจน์ได้โดยวิทยาศาสตร์ แต่เรื่องของจิตมันพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ได้ไหม ได้ วิทยาศาสตร์ทางจิต แต่วิทยาศาสตร์ทางจิตมันเรื่องอริยสัจ แต่โลกเขาไม่มีนักวิทยาศาสตร์ที่เก่งขนาดนั้น เขาถึงพิสูจน์อย่างนี้ไม่ได้ โง่ นี่เรื่องวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องโง่ๆ โง่ๆ เพราะมันติดในเรื่องของโลก ติดกับการพิสูจน์ แล้วก็ยึดทฤษฎีอันนี้โง่

ธรรมเหนือโลก เหนือโลก เหนืออย่างนี้โง่ เหนือสิ่งที่ปล่อยวางสิ่งนี้เข้ามา ถ้าเราติดที่มรรคหยาบๆ ต้องการพิสูจน์ได้ ต้องมีกฎหมายรองรับ ต้องมีทุกอย่างพร้อม ทุกอย่างพร้อม แล้วจิตนิสัยมันเป็นสภาวะแบบนั้นหรือ สภาวะเป็นความภายใน ถึงบอกโลกนี้มีคนโง่มากหรือคนฉลาดมาก มีคนโง่มาก เราจะอยู่กับคนโง่ เพราะคนโง่มันสอนง่าย โง่คนโง่มั่นเชื่อฟังง่าย แต่ถ้าคนฉลาดมันต้องมีเหตุมีผล พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะถึงย้ายไปอยู่กับพระพุทธรูป แต่สัญชัยก็อยู่ของเขาไป

นี่ก็เหมือนกัน ในปัจจุบันนี้คนเข้าถึงทางปัจฉัยทางเครื่องอาศัย ทางพิสูจน์นี้มันมีมากหรือน้อยล่ะ ถ้ามีมาก เห็นไหม ถ้าเราเชื่อเขาได้ไหมล่ะ เราไม่เชื่อเขา ถ้าเราไม่เชื่อเขา เราจะมี

ความตื่นตัวใหม่ โลกเขาทำงานกันนะ เขาทำงานทั้งคืนเลย ทั้งวันทั้งคืน ๒๔ ชั่วโมงเขาทำได้ เขาทำไอทีของเขา เขาทำของเขา

แล้วเรานักปฏิบัติเราจะทำน้อยกว่าเขา แต่เราจะเอาผลบุญมากกว่าเขา เราจะเอาหัวใจ ออกจากกิเลส เราจะเอาหัวใจออกจากกิเลสนะ เพราะกิเลสมันครอบคลุมใจอยู่ ถ้าเราจะทำงานของเราไม่สมกับความเป็นไป แล้วเราจะเอาผลอย่างนั้นมันเป็นไปได้หรือ

เราถึงต้องตั้งสติ แล้วเราต้องทำให้เข้มข้นกว่าเขา เวลาทำอย่างนั้นขึ้นมา โลกเขาติเตียน อีกนะ บอกว่าเป็นอัตตakilมถานุโยค คือทำตนให้ลำบากเปล่า มันต้องลำบาก มันต้องมีความ เป็นไป เพราะไม่ลำบาก กิเลสมันหลอกหลวงไง มันหลอกหลวงว่าสิ่งนี้ความสุขความสบาย ทุกคนปรารถนาความสุข เห็นไหม เวลาเราอยู่ทางโลก เรามีอำนาจความสะดวกนี่คือความสุข

แต่ถ้าพระมีอำนาจความสะดวก กินอิมนอนอุณหนะ ถ้าอำนาจความสะดวก หัวใจมันดี ดิ้น หัวใจมันดีดีนั้นนะ เรากินอิมนอนอุณหทางโลกเขา ของเขา เขาเสพของเขาอย่างนั้นโดย ธรรมชาติของเขา แต่เขาอยู่ของเขาอย่างนั้นเขายังว่าเหว เขายังมีความทุกข์เลย แต่เราจะกินอิม นอนอุณหของเขาอย่างนั้นไม่ได้ มันถึงต้องตัดทอนใจ ตัดทอนไฟ ชักฟืนไฟออกจากกองไฟ ถ้า เราชักฟืนไฟออกจากกองไฟ ชักเชื้อออกจากไฟ ไฟมันจะมอด มันจะเบาลง เบาลง

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเรามีศีล มีธรรม เราจิตใจของเรา ขัดใจของเราตลอดไป ขัดใจของเรา ต้องบังคับมัน ต้องบังคับนะ ถ้าไม่ฝืนเป็นไปได้หรือ การทำอย่างนี้แล้วมันจะทำได้อย่างไร แต่ถ้าการอ่อนน้อมเอา ทำบุญกุศลแล้วได้บุญกุศล

นี่ก็เหมือนกัน เราปรารถนาเอา มันเป็นไปได้ในเรื่องของความหยาบๆ นะ เวลาทำบุญ เนื่อนาบุญของโลก ถ้าเนื่อนาบุญของโลก เนื่อนาดี ดินดี น้ำดี อากาศดี ฝนดี ทุกอย่างเราสละ ทานไปมันจะเป็นประโยชน์มาก ถ้าเราปรารถนาสิ่งนั้น เราก็อธิษฐานของเราอย่างนั้น นี่เป็น เรื่องของวุฒิภาวะของใจ แต่คนที่ต้องการความละเอียดกว่านั้น เขาต้องการพึงธรรม เขา ต้องการสิ่งที่เป็นอามิสธรรมที่เข้าไปถึงหัวใจ

ถ้าเข้าไปถึงหัวใจ เห็นไหม สิ่งนี้มันจะเข้ามาตลอด แล้วมันเป็นสิ่งที่ว่าขึ้นกันได้อย่างไร ถ้าคนมีตบอดมันก็มีตบอดตลอดไป ถ้าคนสว่างนะ ตาสว่าง คนตาสว่าง คนหูตาสว่าง จะจูงคน ตาบอดได้ คนตาบอดจูงคนตาบอดไม่ได้ การพึงธรรมถึงว่าเกิดจากตรงนี้ไง เกิดจากผู้หูตาสว่าง

ผู้ที่หูตาสว่าง เพราะมันจะเรื่องความลึกลับของใจ ความลึกลับของใจ เรื่องกิเลสตัดหาความ  
ทะยานอยากมันปิดบังอย่างนี้ แล้วเราเกิดปัญญา ปัญญาแบบผู้โง่ๆ อย่างนี้ มันก็ต้องพิสูจน์  
ต้องพิสูจน์ไง แต่มันไม่สามารถปล่อยวางตรงนี้ได้ เพราะมันพิสูจน์มันยึดของมัน

เวลาทางยุโรปเขามาวชเป็นพระ เวลาจิตเป็นสมาธิขึ้นมาเขาก็ไม่เชื่อ เขาปล่อยให้  
เสื่อมนะ เขาอยากพิสูจน์ของเขาอย่างนั้นนะ เพราะเขาต้องการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ไง ว่าจิต  
สงบแล้วมันสงบได้อย่างไร นี่ปล่อยให้เสื่อมนะ พยายามพิสูจน์กับใจของตัวเอง เพราะว่าเขา  
เรียนมาทางวิทยาศาสตร์มาก ความลึกลับสงสัยเขาจะมีมาก แล้วเขาต้องพิสูจน์ตลอดไป นี่มัน  
ถึงติดตรงนี้ไง

แต่ถ้ามันมีความจริงจังนะ สิ่งของมันเกิดขึ้นมา เราต้องตั้งขึ้นมาให้ได้ ดำรงความเป็นไป  
ของมันได้ ดำรงความเป็นไปของใจ จิตตั้งมัน จิตตั้งมัน เวลาผู้ที่ทำสมาธิ นี่ใจเป็นอย่างนี้  
หรือ ใจเป็นอย่างนี้หรือ ความรู้สึกเป็นอย่างนี้หรือ มันจะมีสติรู้ตลอดไป มันเป็นจิต มันเป็นสิ่งที่  
รับรู้ ใจมันสัมผัสกับความรู้สึก สัมผัสกับความสงบอันนี้ แล้วถ้าทำอย่างนี้ เรามีสติ เรามีสติเรา  
ควบคุมใจของเราขึ้นมา มันจะเป็นขึ้นมา

ถึงบอกว่า เวลาการก่อสร้าง เห็นไหม ต้องมีพิมพ์เขียว แล้วจะต้องหาวัสดุก่อสร้างขึ้นมา  
ก่อสร้างเพื่อเป็นบ้านเป็นเรือน เป็นวัสดุก่อสร้างต่างๆ มันต้องมีแบบก่อน มีพิมพ์เขียวก่อน นี่ก็  
เหมือนกัน สิ่งที่เป็นพิมพ์เขียว สิ่งที่เป็นใจ สิ่งที่เป็นความรู้สึกที่เป็นอริยมรรค ที่เป็นสมาธิ  
นี่มันเกิดขึ้นมาจากไหน พิมพ์เขียวคือธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่สิ่งที่เป็น  
วัสดุก่อสร้าง สิ่งที่เป็นมรรค ๘ เป็นปัญญาชอบ ความเพียรชอบ งานชอบ งานชอบเกิดมาจาก  
ไหน เราสั่งไม่ได้ วัสดุก่อสร้างไม่มี เราก็สั่งของเราขึ้นมาได้ ไม่มีเราก็ต้องคิดค้นขึ้นมา วิเคราะห์  
วิจัยขึ้นมาเพื่อสิ่งนี้เอามาเป็นวัสดุงานก่อสร้าง เพื่อทำให้สิ่งนั้นเป็นวัตถุขึ้นมา

แต่การวิปัสสนาขึ้นมาถ้าไม่มีมรรค ๘ ไม่มีความเพียรชอบ ไม่มีงานชอบ วัสดุไม่มี สิ่ง  
ที่จะก่อสร้างขึ้นมาให้เป็นมรรคญาณมันเกิดมาจากไหน สิ่งที่เป็นมรรคญาณเกิดขึ้นมาจากใจ  
จากใจดวงนี้ ใจที่มันจับต้องไม่ได้ จากเริ่มต้น เห็นไหม เราเห็นแต่ว่าเป็นความมั่งมีศรีสุข เราไป  
มองแต่ข้างหน้าว่าสิ่งนี้เป็นธรรมไง คนที่มั่งมีศรีสุขมากคนนั้นจะมีความเจริญมาก ไม่ใช่! คนที่มี

ความเพียร คนที่มีหัวใจ คนที่มีปัญญาในหัวใจ ปัญญาในหัวใจมันย้อนกลับเข้ามา ย้อนกลับเข้ามาเห็นสภาวะของมัน

ถ้าเห็นสภาวะของมันนี่เริ่มเกิดแค่ผัสдукการก่อสร้างนะ เกิดผัสдукที่เราจะเข้ามาสร้างสมขึ้นมาให้มันเป็นมรรคขึ้นมาไง มรรคญาณเกิดอย่างนี้ มันถึงพิสูจน์กันได้ คนถ้าไม่มีมรรคญาณ เหมือนกับคนไม่เคยมีรถ คนไม่เคยมีรถ คนไม่เคยมีพาหนะที่จะขับเคลื่อนไป มันไม่รู้จักหรถ แต่ถ้ามคนมีรถมันรู้เลยรถมี ๔ ล้อ ๖ ล้อ ๘ ล้อ ก็ล้อก็แล้วแต่รถนี้มันขับเคลื่อนไป เห็นไหม

มันก็เหมือนกับคนมีอำนาจวาสนามาก คนมีอำนาจวาสนาน้อย เวลาขับเคลื่อนไป มรรคญาณมันจะมีโหฬารขนาดไหน มันทำลายกิเลสแล้วมันจะรู้สิ่งต่างๆ มหาศาลเลย แต่รถต้องขับเคลื่อนไป ถ้าวรถขับเคลื่อนไป ขับเคลื่อนไปด้วยอะไร เหมือนกัน ในเมื่อมีสัมมาสมาธิเป็นตัวพาหนะ ในเมื่อมีล้อคือความเพียรชอบ งานชอบ มีปัญญาคือพวงมาลัย มีสิ่งที่เป็นไฟส่องสว่างไปข้างหน้าตลอดไป มรรคญาณมันเกิดสภาวะแบบนี้ไง สิ่งที่เกิดขึ้นอย่างนี้ต่างหาก นี่บุญกุศล

เราไปปรารถนากันแต่แก้ว แหวน เงิน ทอง ความสุขความมั่งมีศรีสุขทางโลก แต่ความมั่งมีศรีสุขของมรรคญาณ ความมั่งมีศรีสุขของปัญญาญาณที่จะเข้าไปชำระกิเลส ชำระหัวใจ ที่ว่ามันเกิดเป็นพรหม เป็นอินทร์ เป็นเทวดา สิ่งนี้สถานะมีความพอใจ แต่ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เห็นความอย่างนี้เป็นความเนิ่นช้า

แต่ถ้ามีหมุนกลับมาปัญญาญาณเข้ามาทำลายเดี๋ยวนี้ มันจะเกิดเป็นอะไรล่ะ แล้วจิตตัวนี้มันเกิดเป็นเทวดา ก็จิตนี้ก็ไปเกิด เวลาตายแล้วจิตตัวนี้ก็ต้องไปเสวยภพชาติต่างๆ ต่อไป แต่ในเมื่อทำลายกิเลสออกไป เชื้อไขอันนี้มันไม่มี มันจะไม่ต้องไปเกิดที่ใดอีกเลย แล้วมันมีของมันอยู่โดยธรรมชาติอันนี้มันเป็นความสุขโดยยั่งยืน นี่วิมุตติสุข เอวัง